

Daniil Harmsz

(1905–1942)

Daniil Harmsz a század eleji orosz modernizmus utolsó nemzedékének és abszurdista művészi csoportosulásának, az OBERIUnak egyik vezető egyénisége, költő, próza- és drámaíró. A csoport művészi elveiben és gyakorlatában az 1917 utáni legszélsőségesebb modernizmus vonalának követését vállalta a házas évek végén, amikor a hivatalos kultúrpolitika a szocialista realista irodalmat állította előtérbe és a Proletár Írók Szövetségének elvei lettek mértékadóvá.

Harmsz 1905-ben született Pétervárott, valódi családneve Juvacsov, „Harmsz” pedig csak különböző írói álnevei közül a leggyakrabban használt. Irodalmi tevékenysége, az 1926-ban megalakult Oberiu felolvasó- és irodalmi estjeiben, színházi előadásaiban, művészi estjein való észrevételre terjedt ki, műveit ezen kívül kézről kézre adott kézírataiból is ismerhették meg az olvasók. A csoport egy abszurdista-fekete-humorista irányzatot képviselt, az életről új, meglepő, ferde, de igaz képet nyújtva próbálta az irodalmat megtisztítani a konvencióktól. 1930-ban a hivatalostól eltérő irányvonaluk miatt estjeik beszüntetésére kényszerültek. Harmsz ezután meseírásból élt egészen 1941-ben történt letartóztatásáig és bebörtönzéséig. 1942 februárjában halt meg. Az 1950–60-as években gyermekíróként tartották számon, s kisprózájának első, részleges, fordításban való közlésére a műveinek nyomára jutott cseh és lengyel színházi szakemberek kezdeményezésére került sor a 60-as években egy lengyelországi avantgárd irodalmi lapban. 1974-ben Würzburgban jelent meg műveinek válogatott, 300 oldalas, orosz nyelvű kiadása, legtöbb munkája azonban fél évszázada vár közlésre.

FENYVESI ANNA